

Kültür Bakanlığından:

FİKİR VE SANAT ESERLERİNİN İŞARETLENMESİNE İLİŞKİN YÖNETMELİK

Dayandığı Kanun Numarası ve Tarihi: 5846 - 5.12.1951 / 3257 - 23.1.1986
Resmi Gazete ile Neşir ve İlânı: 16 Kasım 1997 - Sayı: 23172

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam ve Hukuki Dayanak

Amaç

Madde 1 - Bu Yönetmeliğin amacı, fikir ve sanat eserleri nüshalarının üzerlerine konacak özel işaret, rumuz, bandrol, kod, seri ve sıra numaralarına, bunların hangi eserler için nasıl kullanılacağına, eser nüshalarının neresine konulacağına, nereden alınacağına, bunu taşımayan eser nüshaları hakkında ne işlem yapılacağına ait usul ve esasları belirlemektir.

Kapsam

Madde 2 - Bu Yönetmelik fikir ve sanat eserlerinin işaretlenmesine ve süreli olmayan yayınlarda bandrol kullanımına ilişkin ilke ve yöntemleri kapsar.

Hukuki Dayanak

Madde 3 - Bu Yönetmelik, 3257 sayılı Sinema, Video ve Müzik Eserleri Kanunu ve 5846 sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanununun 4110 sayılı Kanun'la değişik 44 üncü maddesinin dördüncü fıkrası ve 81 inci maddesinin ikinci fıkrası hükümlerine dayanılarak hazırlanmıştır.

İKİNCİ BÖLÜM

Çeşitli Hükümler

İşaretlenecek Eserler

Madde 4 - İşaret, bandrol, rumuz, kod, sıra ve seri numarası verilecek eserler şunlardır:

- Süreli olmayan yayınlar,
- Her çeşit ses ve/veya görüntü taşıyıcıları ve teknolojinin geliştireceği her tür disk ve disketler, taşıyıcı ortamlar-medya,
- Bilgisayar programları,
- Her çeşit malzeme veya teknikle yapılan güzel sanat eserlerinin röprodüksiyonları, yağlı boya ve sulu boya tablolar, her türlü resimler, desenler, pasteller, gravürler, güzel yazılar ve tezhipler, kazıma, oyma, kakma ya da benzeri usullerle maden, taş, ağaç ya da diğer maddelerle çizilen ya da tespit edilen eserler, kaligrafi, serigrafi, heykeller, kabartmalar, oymalar, el işleri ve küçük sanat eserleri, minyatürler ve süsleme sanatı ürünleri ile tekstil, moda tasarımları, fotoğrafik eserler ve slaytlar, grafik eserler, karikatür eserleri, her tür tiplerin röprodüksiyonları,

İşaret, Rumuz, Bandrol, Kod, Sıra ve Seri Numaraları

Madde 5 - Fikir ve sanat eserleri nüshalarında kullanılacak işaret, rumuz, bandrol, kod ve diğer numaralar şunlardır:

- Ad, unvan, amblem.

Fikir ve sanat eserlerini çoğaltarak, satışa sunacak veya başka türlü ticaret mevkiine koymak suretiyle umuma arz edecek olan gerçek ve tüzel kişilerin adı, ünvanı ve varsa amblemi,

b)Bakanlık rumuzu.

Kültür Bakanlığı'nın 8 puntodan küçük olmamak üzere basılacak KB rumuzu.

c)Yıl Kodu.

Eserin yayımlanacağı yılın son iki rakamı. (Ek 1: Örnek A)

d)İl Kodu.

Eseri çoğaltan ve yayımlayan gerçek ve tüzel kişinin bu faaliyetini gösterdiği veya yönettiği ilin kodu. (Ek 1: Örnek B)

e) Yayımcı ve yapımcı kodu.

Yayımcı, ilim, edebiyat eserleri ile güzel sanat eserlerinin röprodüksiyonlarını yayımlayan, yapımcı ise ses ve/veya görüntü taşıyıcıları ile disk ve desketleri ve benzerlerini üreten, ithal eden gerçek ve tüzel kişilerdir. Yayımcı ve yapımcı kodu ise bu sıfatla Kültür Bakanlığı'na başvurarak bir defaya mahsus alınan numaradır.

Yayımcı ile disk ve desketleri ve benzerlerini üreten ve ithal eden yapımcılar başvurularında adını, ünvanını, ikametgah ve iş adresini, faaliyetini bir işyerinden yönetiyorsa ticaret sicil kaydını; ses ve/veya görüntü taşıyıcılarını üreten ve ithal eden yapımcılar, yapımcılık niteliklerini taşıdığını gösterir Kültür Bakanlığından aldıkları belgenin bir örneğini başvurularına eklemek zorundadırlar.

f) Yayımcı ve yapımcı rumuzu.

İlim ve edebiyat eserleri ile güzel sanat eserlerinin röprodüksiyonlarını yayımlayanlar, "YAYIMCI" kelimesinin baş harfi "Y" rumuzunu kullanırlar. Ses ve/veya görüntü taşıyıcıları ile disk ve desketleri üretenler "ÜRETEN" kelimesinin baş harfi "Ü" rumuzunu, bu eserleri ithal edenler "İTHAL" kelimesinin baş harfi "İ" rumuzunu kullanırlar.

Bu rumuzlar yayımcı ve yapımcı kodu ile birlikte, rumuz önde olmak üzere kullanılır.

g) Yayım ve yapım numarası.

Yayımcının veya eser sahibinin yayımlayacağı her eser için, yapımcının ürettiği ve ithal ettiği ses ve/veya görüntü taşıyıcıları ile disk ve desketlere, birden başlamak üzere sıra takip ederek verdiği numaralardır.

Yayımcı ve yapımcı daha önceki yayınlarını numaralamış ise, son yayım numarasının üzerine devam edecektir. Yayım ve yapım numarası vermemiş olanlar birden başlayarak numara vereceklerdir.

h) Seri numarası.

Yayımlanacak nüshalara çoğaltma sayısı kadar ve birden başlayıp, sıra takip ederek numaratorle verilen numaradır. Bu numaralamada her nüsha ayrı bir numara alır. İkinci ve daha sonraki baskılarda, çoğaltmalarda seri numarası, son verilen rakamın üzerine sayılarak verilir. Bir eserde seri numarası birden fazla kullanılamaz. Seri numarası güzel sanat eserlerinde kullanılacaktır. Bu eserlerin baskı sayısı her esere ayrıca yazılacaktır.

ı)Bandrol.

(23388 sayılı, 30.6.1998 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanan değişik ı bendinin birinci paragrafı)

Bandrol, fikir ve sanat eserlerinin izinsiz çoğaltmalarının ve taklit edilmelerinin önlenmesi amacıyla, süreli olmayan yayınlara, ses ve/veya görüntü taşıyıcıları ile disk ve desketlere alınmış eser nüshaları üzerine yapıştırılan, sökülmesi halinde parçalan ve yapıştırıldığı malzemenin özelliğini kaybettiren nitelikte güvenlik şeridi içeren holografik özellikli bir güvenlik etiketidir.

Tür ve nitelikleri Kültür Bakanlığı'nca belirlenerek, hazırlanıp bastırılan bandroller, çoğaltılan eser nüshalarının her birine bir adet yapıştırılmak üzere, yetkililerce ses ve/veya görüntü taşıyıcıları için Kültür Bakanlığı'ndan, kitap ve ansiklopediler için il kültür müdürlüklerinden temin edilir.

Sürelili olmayan yayınlarda, yayımcı ve eser sahibinin yayımladığı kitabın her nüshasının, birden fazla cilt oluşturan ansiklopedilerde her cildin, fasikül halinde yayımlanan ansiklopedilerde her fasikülün ön kapak dış yüzeyinin uygun bir yerine, şömiz kapaklarda şömiz altına Bakanlık bandrolünün yapıştırılması zorunludur. ı) (...) (Bend, 8.11.2001 tarih ve 24577 sayılı R.G.'de yayımlanan yönetmeliğin 11. maddesi hükmü gereğince yürürlükten kaldırılmıştır.)

Sürelili Olmayan Yayınlarda İşaretleme

Madde 6 - Yayımcı ve eser sahibi yayımladığı her kitabın her nüshasının birden fazla cilt oluşturan ansiklopedilerde her cildin, fasikül halinde yayımlanan ansiklopedilerde her fasikülün dört sayfalık kapağının uygun bir yerine adını, ünvanını veya varsa amblemini ayrıca 6 puntodan küçük olmamak üzere yıl kodu, il kodu, yayımcı kodu, yayın numarası olmak üzere basmak zorundadırlar. (Ek 1, Örnek C)

Ses Taşıyıcısı Her türlü Kompakt-Disk ve Benzerlerinde İşaretleme

Madde 7 - Fikir ve sanat eserlerini ses tekrarına yarayan plak, ses kaseti, kompakt-disk ve benzeri taşıyıcıları ile yayımlamak üzere üreten ve ithal eden veya ithal ederek çoğaltan gerçek ve tüzel kişiler;

a)Ad, ünvan ve amblemini plak, ses kasetleri, CD ve benzerlerinin her iki yüzü üzerinde yer alan etiket üzerine basmak,

b)Yıl kodu, il kodu, yayımcı kodu ve yayın numarasını 6 puntodan küçük olmamak üzere, numaraları "nokta" işaretiyle ayırmak suretiyle, tek satır halinde plak ve kaset, CD ve benzeri nüshaların her iki yüzündeki etiketlerin üzerine basmak,

c)Kültür Bakanlığı'nca hazırlanan ve plak, ses kaseti, kompakt-disk ve benzeri için çoğaltılacak sayı kadar alınan bandroller, bu materyallerin uygun bir yerine dış ambalajdan görünecek bir şekilde yapıştırmak, zorundadırlar.

Sinema Filmlerinde, Video Kasetleri, Görüntü Taşıyan Disk ve Disketlerde ve Benzerlerinde İşaretleme

Madde 8 - Sinema filmlerinde, video kasetlerinde, görüntü taşıyan disk ve disketlerde işaretleme aşağıdaki biçimde yapılır.

a)Sinema filmleri ve video eserlerini üreten veya ithal eden gerçek ve tüzel kişiler hazırladıkları etiketler üzerine ad, ünvan ve amblemleri ile 6 puntodan küçük olmamak üzere yıl kodu, il kodu, yayımcı kodu ile rumuzu ve yayın numarasını bir satır halinde basmak zorundadırlar. Bu etiketler sinema filmlerinde bir film kutusuna yapıştırılır. Ayrıca, film ve video eserlerini üreten veya ithal edenin adı, ünvanı ve amblemi ile bu numaralar bütün nüshaların jeneriklerinde de aynı biçimde yer alır.

b)Sinema filmleri, video kasetleri için çoğaltılan sayı kadar Kültür Bakanlığı'nca bastırılan bandrollerden alınarak film kutusu üzerine; video kasetlerde, kasetin sırt tarafının üst kısmına daha önce bandrol için ayrılan yere; disk ve disket üzerindeki uygun bir yere dış ambalajlardan görünecek bir biçimde yapıştırılır.

c)Sinema filmleri ve video kasetlerde; üretici veya ithalatçı rumuzu ve kodunun, (Ek 1, Örnek D)'de belirtilen biçimde jeneriğin ve filmin sonunda yer alması zorunludur. İsteyen yapımcılar, film karelerinin sağ alt köşesinde onbir dakikalık aralıklarla üç saniye süreyle veya sürekli görülebilecek şekilde de gösterebilirler.

Umumi Mahallerde Kullanım

Madde 9 - Her çeşit ses ve/veya görüntü taşıyıcıları ile disk ve disketlerin umumi mahallerde kullanılması durumunda, ilgili meslek birliğinden "Umumi Mahallerde Kullanılabilir" yazısının kısaltılmışı olan "U.M.K." rumuzu bulunan ve tek tip olarak hazırlanan bandrol alınır ve dış ambalaj üzerine yapıştırılır. Ayrıca; bu bandrollerin üstünde, meslek birliğinin amblemi, seri numarası, yayımcı kodu, "U.M.K." rumuzu bulunur. Bu bandroller, eserin işletme belgesi sahibi tarafından, ilgili meslek birliğinden ücret karşılığında alınır, satış fiyatı Bakanlıkça belirlenir. Güzel Sanat Eserlerinin İşaretlenmesi Madde 9 - (...) (Madde, 8.11.2001 tarih ve 24577 sayılı R.G.'de yayımlanan yönetmeliğin 11. maddesi hükmü gereğince yürürlükten kaldırılmıştır.)

Madde 10 - Her çeşit malzeme ve teknikle yapılan güzel sanat eserleri, yağlı boya ve sulu boya tablolar, her türlü resimler, desenler, pasteller, gravürler, güzel yazılar ve tezhipler, kazıma, oyma, kakma ya da benzeri usullerle maden, taş, ağaç ya da diğer maddelerle çizilen ya da tespit edilen eserler, kaligrafi, serigrafi, heykeller, kabartmalar ve oymalar, el işleri ve küçük sanat eserleri, minyatürler ve süsleme sanatı ürünleri ile tekstil, moda tasarımları, fotoğrafik eserler ve slaytlar, grafik eserler, karikatür eserleri, röprodüksiyonlar ve her tür işlemlerde işaretleme;

a)Güzel sanat eserlerini çoğaltan, röprodüksiyon ve kartpostalları yayan gerçek ve tüzel kişilerle, kamu kurum ve kuruluşları, kartpostallarda bu Yönetmeliğin 6 ncı maddesinde belirtilen işaret ve numaraları aynı maddedeki esaslar çerçevesinde her kartpostal için kullanır. Bu işaret ve numaralar 20x30 cm. Boyutlarındaki çoğaltılmalarda arka sol alt köşesine bir satır halinde basılır.

b)Güzel sanat eserlerinin röprodüksiyonlarının 20x30 cm. Boyutlarından büyük olanlarında, bu Yönetmeliğin 6 ncı maddesinde belirtilen işaret ve numaralar aynı maddedeki esaslar çerçevesinde her çoğaltımın ön yüzü sağ alt köşesine basılacaktır.

Bilgisayar Programlarında İşaretleme

Madde 11 - İşaretleme kapsamında öngörülen bilgiler, o bilgisayar programının dağıtımına sunma şekline bağlı olarak, geleneksel yollar ile fiziksel bir taşıyıcı ortamda dağıtımına sunulmuş ise taşıyıcı ortamın üzerinde disk-disket, CD-ROM, Tape ve benzerlerine paralel olarak bilgisayar programının derlenmiş kodu içinde yer almalı ve bu program ilk çalıştırıldığında bilgisayar görüntü biriminde yani monitörde görüntülenecek şekilde programın derlenmiş koduna yerleştirilmelidir. Eğer bilgisayar programı geleneksel yolların dışında, fiziksel olarak taşıyıcı bir ortam dışında dağıtımına sunulanlar tarafından yayma hakkı kullanılarak dağıtımına sunulmuş ise işaretleme sadece bu bilgilerin programın derlenmiş kodu içine yerleştirilmeli ve program ilk yüklendiğinde görüntülenmelidir.

İşaretleme aşağıdaki bilgileri içerir. İşaretlemede standart bir biçim zorunluluğu yoktur.

İşaretleme yükümlülüğü sadece Türkiye'de üretilen ve çoğaltılan bilgisayar programları için geçerlidir. Bu işaretler,

Ad, unvan ve amblem bilgisayar programını üreten ve çoğaltarak kullanıma sunan yani kullanım lisansı veren veya başka türlü ticaret mevkiine koymak sureti ile son kullanıcıya arz edecek gerçek ve tüzel kişilerin adı, unvanı ve varsa amblemi,

Yıl kodu: bilgisayar programının veya son sürümünün piyasaya sunulduğu yılın son iki rakamı.

Sürüm yani versiyon, release numarası; bilgisayar programının sürüm numarası,

Şeklindedir.

Üretici kuruluş, ürünle birlikte lisans anlaşması ve/veya özel sözleşme veriyorsa, yukarıda belirtilen işaretlemede kullanılan bilgiler, anılan lisans anlaşması ve/veya özel sözleşmede bulundurulmalıdır.

(23388 sayılı, 30.6.1998 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanan değişik 12. madde ve başlığı)

Holografik Özellikli Güvenlik Etiketini Kullanımı

Madde 12 - Süreli olmayan yayınlarda güvenlik hologramının ne şekilde temin edileceği aşağıda belirtilmiştir:

a) Yayınevi ile eser sahibi ya da hak sahibi arasında yapılacak geçerli bir sözleşmenin 5846 sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu'nun 52 nci maddesinde belirtilen "Mali haklara dair sözleşme ve tasarrufların yazılı olması ve konuları olan hakların ayrı ayrı gösterilmesi şarttır." İfadesine uygun olması veya yetki belgesinde bu hususun anılan maddeye uygun biçimde düzenlenmesi gereklidir.

b) Süreli olmayan yayınlarda kullanılacak güvenlik hologramları, çoğaltım yaptıracak eser sahibine, hak sahibine, eser sahibinin veya hak sahibinin çoğaltma ve yayma hakkını devrettiğine dair geçerli bir belgeyle kanıtlanmış olan yayınevine verilir.

c) Eser sahibi, hak sahibi veya çoğaltım hakkına sahip yayınevi sözleşmede veya yetki belgesinde ya da bunlara denk belgelerde yer alan eser için öngörülen sayıda güvenlik hologramını, İstanbul'da Telif Hakları ve Sinema Müdürlüğü'nden, diğer illerde ise, il kültür müdürlüklerinden temin edecektir.

d) Eser sahibi, hak sahibi veya çoğaltım hakkına sahip yayınevine verilen güvenlik hologramları, çoğaltılacak eserler dışında kullanılamaz.

e) Güvenlik hologramı verilmesi için gerekli belgeler:

1) Hak sahibi olduğunu gösterir hukuken geçerli sözleşme veya yetki belgesi,

2) Eser sahibi, hak sahibi veya çoğaltım hakkına sahip yayınevince basımevine sipariş edilen eserin çoğaltım sayısını gösterir sipariş fişinin bir sureti ile sevk irsaliyesi veya fatura örneği ile bunların verilemediği durumlarda vergi kimlik numarasını içeren yazılı beyanı.

İşaretlenmemiş Eserler Hakkında Yapılacak İşlemler Madde 12 - (...) (Madde, 8.11.2001 tarih ve 24577 sayılı R.G.'de yayımlanan yönetmeliğin 11. maddesi hükmü gereğince yürürlükten kaldırılmıştır.)

Madde 13 - Bu Yönetmeliğin hükümleri uyarınca işaretlenmemiş, bandrolsüz, sıra ve seri numarasız fikir ve sanat eserleri çoğaltan, dağılan, satan veya her ne surette olursa olsun başkalarının istifadesine sunanlar hakkında 5846 sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu ve 3257 sayılı Sinema, Video ve Müzik Eserleri Kanunu hükümlerine göre işlem yapılır.

İşaretlenmemiş Eserler İçin Talep Edilebilecek Haklar

Madde 14 - İşaret, bandrol, sıra ve seri numarası bulunmayan eserler için, eser sahibi veya yetkili kıldığı hallerde meslek birliği 5846 sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu ve ilgili mevzuat hükümlerine göre mali ve manevi hakları talep edebilir.

Ek Madde 1 - (RG: 15.12.1997 - 23201) (Değ.RG: 10.3.1998 - 23382) Bu Yönetmeliğin 12 nci maddesiyle getirilen süreli olmayan yayınlarda bandrol kullanımı uygulaması 1.7.1998 tarihinde başlar.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Son Hükümler

Yürürlükten Kaldırılan Mevzuat

Madde 15 - 4.9.1986 tarihli ve 19211 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan "Fikir ve Sanat Eserlerinin İşaretlenmesi Hakkında Yönetmelik" ve değişiklikleri, bu Yönetmeliğin yürürlüğe girmesinden itibaren yürürlükten kalkar.

(23388 sayılı, 30.6.1998 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanan yönetmelikle eklenen geçici madde)

Geçici Madde 1 - Süreli olmayan yayınlarda güvenlik hologramı kullanımı, 31.3.1999 tarihine kadar eser sahibi, hak sahibi veya çoğaltım hakkına sahip yayınevinin isteğine bağlı olarak uygulanır.

Yürürlük

Madde 16 - Bu Yönetmelik yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

Madde 17 - Bu Yönetmelik hükümlerini Kültür Bakanı yürütür.

EK 1

Örnek A: 1995 yılı için 95

Örnek B: Faaliyetini Ankara'dan yönetiyorsa 06

Örnek C: "A yayınevi ve X kişi, kurum veya kuruluş 1997 yılı içinde Ankara'da "B" adlı kitaptan 5.000 adet yayınlasın, kitabın dört sayfadan oluşan kapağının uygun bir yerine, yayımlayanın adı, ünvanı, varsa amblemi yer alır. Kapağın iç sayfalarının uygun bir yerine konulacak numaralar;

a)Yıl kodu: 97

b)İl Kodu: 06

c)Yayımcı kodu: 0001 Bakanlıktan yayımcının aldığı numaradır. Bütün yayımladığı eserlerde bu kodu kullanacaktır.

d)Yayımcı rumuzu:"Y"

e)Yayın numarası: 1 ilk ayın ise

Yukarıdaki örneklere göre; rumuz ve numaralar aşağıdaki gibi yer alır.

97.06.Y.0001.1

Örnek D: ÜRETİCİ RUMUZU: ÜİTHALATÇI RUMUZU: İ YAPIMCI KODU: 004YAPIMCI KODU: 004
Ü.004İ.004